

Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej i produkcja sprzedana budownictwa w okresie dziewięciu miesięcy 2013 roku

W wrześniu br. utrzymał się spadek, w skali roku, sprzedaży produkcji budowlano-montażowej zrealizowanej w jednostkach budowlanych o liczbie pracujących powyżej 9 osób, ale był on wolniejszy niż w poprzednich miesiącach, szczególnie w odniesieniu do I i II kwartału. Wyniósł (w cenach stałych) 4,8% wobec 11,1% w sierpniu, 5,2% w lipcu br. oraz 17,9% we wrześniu ub. roku. Obniżenie produkcji nadal obserwowano w podmiotach zajmujących się głównie budową budynków (o 7,8%) oraz obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 7,0%). Po raz pierwszy od czerwca ub. roku odnotowano wzrost sprzedaży (o 4,1%). Spadek sprzedaży robót o charakterze remontowym (o 10,4%) był wyższy niż robót o charakterze inwestycyjnym (1,7%), przy czym taką tendencję obserwuje się od maja br. Po wyeliminowaniu czynników o charakterze sezonowym produkcja we wrześniu br. była mniejsza niż przed rokiem (o 6,7%), natomiast w porównaniu z sierpniem br. – nieznacznie większa (o 0,3%). Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej zrealizowana w III kwartale br. była o 6,7% mniejsza niż przed rokiem, wobec spadku o 25,4% w II kwartale i o 15,1% w I kwartale br. W rezultacie w okresie trzech kwartałów br. spadek sprzedaży produkcji budowlano-montażowej wyniósł w skali roku 15,6%, wobec spadku o 21,5% w I półroczu br. oraz wzrostu o 1,4% w okresie trzech kwartałów ub. roku. Spadek odnotowano we wszystkich dzia-

łach budownictwa, przy czym w podmiotach, których podstawowym rodzajem działalności jest budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej – o 20,5%, budowa budynków – o 15,1% (w tym w jednostkach specjalizujących się w robotach budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych – o 15,0%), a w podmiotach zajmujących się głównie prowadzeniem robót budowlanych specjalistycznych – o 9,0%.

Dynamikę (w cenach stałych) i strukturę (w cenach bieżących) sprzedaży produkcji budowlano-montażowej przedstawiono w tabeli 1. Spośród podmiotów zajmujących się głównie budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej największy spadek produkcji w stosunku do trzech kwartałów ub. roku odnotowały przedsiębiorstwa, których podstawowym rodzajem działalności jest budowa dróg kołowych i szynowych (o 27,4%), mające największy udział w tym dziale. Produkcja w podmiotach specjalizujących się w robotach związanych z budową pozostałych obiektów inżynierii lądowej i wodnej była niższa niż przed rokiem o 12,1%, a w jednostkach zajmujących się głównie robotami związanymi z budową rurociągów, linii telekomunikacyjnych i elektroenergetycznych – mniejsza o 1,7%.

Wśród przedsiębiorstw, których podstawowym rodzajem działalności są roboty budowlane specjalistyczne, w porównaniu z okresem styczeń – wrzesień ub. roku zmniejszyła się produkcja w jednostkach

zajmujących się głównie pozostałymi specjalistycznymi robotami budowlanymi (o 17,5%) oraz wykonujących instalacje elektryczne, wodno-kanalizacyjne i pozostałe instalacje budowlane (o 9,4%). Wzrost zanotowano natomiast w przedsiębiorstwach specjalizujących się głównie w wykonywaniu robót budowlanych wykończeniowych (o 12,5%) oraz – niewielki – w przedsiębiorstwach specjalizujących się w rozbiórce obiektów budowlanych i przygotowaniu terenu pod budowę (o 0,6%).

Przy ogólnym spadku sprzedaży produkcji budowlano-montażowej (zrealizowanej w okresie trzech kwartałów br. przez podmioty budowlane o liczbie pracujących powyżej 9 osób) o 15,6%, spadek robót związanych z realizacją budynków wyniósł ok. 9%, a robót wykonywanych na obiektach inżynierii lądowej i wodnej – ok. 22%. W strukturze produkcji budowlano-montażowej ogółem, w porównaniu z okresem trzech kwartałów ub. roku nastąpiło zwiększenie udziału budynków o 3,8 p. proc., tj. z 45,5% do 49,3%. Wzrost dotyczył jednak tylko udziału budynków niemieszkalnych – o 4,5 p. proc. (do 35,2%), z tego budynków przemysłowych i magazynowych – o 2,9 p. proc. (do 12,6%), budynków handlowo-usługowych – o 1,0 p. proc. (do 7,5%), hoteli i budynków zakwaterowania turystycznego oraz budynków biurowych i budynków transportu i łączności – po 0,2 p. proc. (do odpowiednio 1,1%, 4,0% i 0,8%) oraz ogólnodostępnych obiektów

Tabela 1. Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) sprzedaży produkcji budowlano-montażowej w przedsiębiorstwach budowlanych o liczbie pracujących powyżej 9 osób

Wyszczególnienie	2012				2013				2013	
	I – III	I – VI	I – IX	IX	I – III	I – VI	I – IX	IX	I – IX	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100								struktura [%]	
Ogółem:	114,6	107,8	101,4	82,1	84,9	78,5	84,4	95,2	100,0	100,0
z tego roboty budowlane o charakterze: inwestycyjnym	114,3	106,5	102,0	80,2	84,1	79,4	85,0	98,3	66,5	66,6
remontowym	115,3	110,3	100,2	85,7	86,7	76,6	83,1	89,6	33,5	34,0
Z ogółem działy: budowa budynków	104,5	108,1	99,9	77,0	87,3	79,1	84,9	92,2	38,7	38,9
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	136,6	108,5	102,1	84,9	79,9	72,3	79,5	93,0	35,1	37,0
roboty budowlane specjalistyczne	110,3	106,1	102,8	86,3	87,2	86,1	91,0	104,1	26,2	24,1

tów kulturalnych, budynków o charakterze edukacyjnym, budynków szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynków kultury fizycznej – o 0,1 p. proc. (do 7,4%). Zmniejszył się udział pozostałych budynków niemieszkalnych (gospodarstw rolnych i budynków magazynowych rolniczych) – o 0,1 p. proc. (do 1,8%), mieszkalnych o 0,7 p. proc. (do 14,1%), przy czym budynków o dwóch mieszkaniach i wielomieszkańciowych o 0,4 p. proc. (do 11,0%), jednorodzinnych o 0,2 p. proc. (do 1,4%), a budynków zbiorowego zamieszkania o 0,1 p. proc. (do 1,7%).

Na ogólny spadek udziału sprzedaży produkcji budowlano-montażowej związanej z obiektami inżynierii lądowej i wodnej (z 54,5% do 50,7% w okresie trzech kwartałów 2013 r.) największy wpływ miał spadek udziału robót zrealizowanych przy budowie autostrad, dróg ekspresowych, ulic i dróg pozostałych (o 5,5 p. proc. – do 17,1%) mających największy udział we wznoszonych obiektach. Spadek udziału produkcji dotyczył także budowy mostów, wiaduktów i estakad, tuneli oraz przejść nadziemnych i podziemnych (o 1,8 p. proc. – do 2,8%), budowli sportowych i rekreacyjnych (o 0,4 p. proc. – do 0,6%) oraz dróg lotniskowych (o 0,1 p. proc. – do 0,3%). Wzrósł natomiast udział robót związanych z realizacją kompleksowych budowli na terenach przemysłowych (o 1,2 p. proc. – do 6,1%), rurociągów i linii telekomunikacyjnych oraz linii energetycznych przesyłowych (o 1,1 p. proc. – do 6,4%), dróg szynowych, kolei napowietrznych lub podwieszanych (o 0,7 p. proc. – do 4,1%), rurociągów sieci rozdzielczej i linii kablowych rozdzielczych o 0,4 p. proc. – do 8,6% (przy spadku udziału robót związanych z budową oczyszczalni wód i ścieków o 0,2 p. proc. – do 1,3%), budowli wodnych oraz pozostałych obiektów inżynierii lądowej i wodnej, gdzie indziej niesklasyfikowanych – po 0,3 p. proc. (do odpowiednio 1,9% i 2,8%).

Strukturę (w cenach bieżących) sprzedaży produkcji budowlano-montażowej wg rodzajów obiektów budowlanych przedstawiono w tabeli 2.

Produkcja sprzedana budownictwa (tabela 3) – obejmująca przychody z działalności budowlanej i niebudowlanej, tj. ze sprzedaży wyrobów własnej produkcji, robót i usług – zrealizowana w okresie styczeń-wrzesień 2013 r. w przedsiębiorstwach budowlanych o liczbie pracujących powyżej 9 osób była (w cenach bieżących) o 12,2% niższa niż przed rokiem (w analogicznym okresie 2012 r. wyższa o 3,8%). Spadek zrealizowanej sprzedaży odnotowano we

Tabela 2. Struktura (w cenach bieżących) sprzedaży produkcji budowlano-montażowej wg rodzajów obiektów budowlanych

Rodzaje obiektów	Struktura [%]	
	I – IX 2012	I – IX 2013
OGÓŁEM	100,0	100,0
Budynki razem	45,5	49,3
Budynki mieszkalne	14,8	14,1
mieszkalne jednorodzinne	1,6	1,4
o dwóch mieszkaniach i wielomieszkańciowych	11,4	11,0
zbiorowego zamieszkania	1,8	1,7
Budynki niemieszkalne	30,7	35,2
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	0,9	1,1
biurowe	3,8	4,0
handlowo-usługowe	6,5	7,5
transportu i łączności	0,6	0,8
przemysłowe i magazynowe	9,7	12,6
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	7,3	7,4
pozostałe	1,9	1,8
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	54,5	50,7
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe	22,6	17,1
drogi szynowe, drogi kolei napowietrznych lub podwieszanych	3,4	4,1
drogi lotniskowe	0,4	0,3
mosty, wiadukty i estakady, tunele i przejścia nadziemne i podziemne	4,6	2,8
budowle wodne	1,6	1,9
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe	5,3	6,4
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablowe rozdzielcze	8,2	8,6
oczyszczalnie wód i ścieków	1,5	1,3
kompleksowe budowle na terenach przemysłowych	4,9	6,1
budowle sportowe i rekreacyjne	1,0	0,6
obiekty pozostałe, gdzie indziej niesklasyfikowane	2,5	2,8

Tabela 3. Produkcja sprzedana i przeciętne zatrudnienie w budownictwie w okresie styczeń – wrzesień 2013 r.

Województwa	Produkcja sprzedana		Przeciętne zatrudnienie	
	[mln zł]	I – IX 2012 r. = 100	[tys.]	I – IX 2012 r. = 100
Polska	111 908,7	87,8	443	91,4
dolnośląskie	7 463,2	90,1	30	88,5
kujawsko-pomorskie	4 129,7	99,1	22	91,8
lubelskie	3 732,2	98,7	18	90,5
lubuskie	1 227,9	90,8	7	80,6
łódzkie	4 561,4	89,0	21	87,5
małopolskie	9 485,8	91,8	41	90,1
mazowieckie	34 498,7	81,0	93	91,3
opolskie	1 736,4	98,6	7	90,4
podkarpackie	3 687,1	91,9	20	95,3
podlaskie	2 942,8	91,3	10	93,9
pomorskie	6 009,7	92,5	29	92,5
śląskie	12 870,9	89,7	65	95,9
świętokrzyskie	3 082,6	88,7	12	92,1
warmińsko-mazurskie	1 954,6	84,1	13	87,7
wielkopolskie	11 431,2	91,2	41	91,6
zachodniopomorskie	3 094,7	86,7	13	87,7

wszystkich województwach, przy czym największy w przedsiębiorstwach z siedzibą na terenie województwa: mazowieckiego – o 19,0% (wobec wzrostu przed rokiem o 10,1%), warmińsko-mazurskiego – o 15,9% (wzrost o 6,6%) i zachodniopomorskiego o 13,3% (spadek o 11,1%). Spadkowi przychodów ze sprzedaży wyrobów i usług towarzyszył także spadek przeciętnego zatrudnienia w przedsiębiorstwach budowlanych (o 8,6%, wobec wzrostu o 3,5% w okresie styczeń-wrzesień 2012 r.). Odnotowano go we wszystkich województwach, największy w firmach z siedzibą na terenie województwa: lubuskiego o 19,4% (wobec wzrostu przed rokiem o 8,5%), łódzkiego o 12,5% (wobec wzrostu przed rokiem o 3,6%) oraz warmińsko-mazurskiego i zachodniopomorskiego – po 12,3% (wzrost odpowiednio o 5,5% i o 2,6%).

W październiku br. **ogólny klimat koniunktury** w budownictwie był oceniany bardziej pesymistycznie niż przed miesiącem, ale mniej niekorzystnie niż w analogicznym miesiącu ub. roku. Zbliżone do wskazywanych przed miesiącem są oceny

bieżącego portfela zamówień. Niekorzystne i gorsze niż we wrześniu br. były przewidywania w większości badanych kategorii – zwłaszcza w zakresie przyszłego portfela zamówień i w konsekwencji możliwego ograniczenia produkcji budowlano-montażowej. Bardziej negatywne niż we wrześniu br. były przewidywania dotyczące sytuacji finansowej, przy utrzymujących się niekorzystnych ocenach bieżących. W najbliższych miesiącach przedsiębiorcy przewidują zwiększenie skali redukcji zatrudnienia. Spadek cen robót budowlano-montażowych może się nieznacznie pogłębić.

Odsetek przedsiębiorców nieodczuwających żadnych **barier w prowadzeniu bieżącej działalności** kształtował się na poziomie 2,9% (przed rokiem 3,0%). Największe trudności napotykanne przez przedsiębiorstwa zgłaszające bariery związane są z kosztami zatrudnienia (61% w październiku br., 60% przed rokiem) oraz konkurencją na rynku (58% w październiku br., 59% w analogicznym miesiącu ub.r.). W porównaniu z październikiem 2012 r. najbardziej wzrosło znaczenie bariery związanej z nie-

jasnymi i niespójnymi przepisami prawnymi (z 26% do 30%).

Przedsiębiorcy zgłaszali w październiku **wykorzystanie mocy produkcyjnych** na poziomie 76% (75% w analogicznym miesiącu ub.r.). 20% przedsiębiorstw budowlano-montażowych ocenia swoje moce produkcyjne jako zbyt duże w stosunku do oczekiwanego w najbliższych miesiącach portfela zamówień, 68% jako wystarczające, a 12% jako zbyt małe (przed rokiem odpowiednio: 21%, 67%, 12%).

W październiku br. **ponoszenie nakładów na działalność inwestycyjną** w 2013 r. zadeklarowało 32% jednostek budowlanych, natomiast w 2014 r. planuje 27% przedsiębiorstw. Dyrektorzy przedsiębiorstw budowlanych jako najczęściej wybierane źródła finansowania inwestycji wskazywali środki własne (89% w październiku br. i przed rokiem). Krajowy kredyt bankowy wybiera 32% przedsiębiorstw (34% w październiku ubiegłego roku), leasing – 35% jednostek (37% w październiku ubiegłego roku).

mgr Janusz Kobylarz
Główny Urząd Statystyczny

Zmiana cen materiałów budowlanych we wrześniu 2013 roku

We wrześniu 2013 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, wzrosły ceny betonu komórkowego (+1,2%) i materiałów ściennych ceramicznych (+0,7%). W ośmiu grupach ceny spadły, najbardziej pokryć i folii dachowych, rynien (-3,9%), narzędzi i sprzętu budowlanego (-1,2%), izolacji termicznych i chemii budowlanej (po -1%), a w pozostałych 4 przypadkach odnotowano spadek poniżej 1%. Nie zmieniły się ceny stolarki otworowej, parapetów. W kategorii „inne” wzrosły jedynie ceny wyrobów stalowych (+2%), a spadły cementu, wapna (-1,3%), instalacji i techniki grzewczej, kanalizacji, odwodnień, wentylacji (-0,8%) i farb, lakierów, tapet (-0,1%). Nie zmieniły się ceny płytek ceramicznych, wyposażenia łazienek i kuchni, kostki brukowej oraz bram, ogrodzeń.

Wskaźnik pesymizmu związanego ze spadkiem liczby pozwoleń na budowę mieszkań ogółem wydanych w okresie I – VIII 2013 r., w porównaniu z analogicznym okresem 2012 r., przyjął wartość minus 20,6%, a w kategorii mieszkań w budownictwie indywidualnym minus 15,6%. Jednocześnie w przypadku mieszkań ogółem, których bu-

Zmiana cen materiałów budowlanych we wrześniu 2013 r. (dane Grupy PSB)

Grupa asortymentowa – średnia	2012				2013								
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Materiały ścienne – silikaty	100	98,87	96,74	94,76	98,24	103,31	103,20	102,66	98,47	97,47	97,08	98,13	97,96
Materiały ścienne – beton komórkowy	100	100,06	99,41	95,63	98,05	97,35	100,59	97,08	95,93	98,80	99,61	99,10	100,31
Materiały ścienne – ceramiczne	100	106,53	97,21	98,16	97,36	97,95	93,76	96,91	99,49	101,69	103,15	100,33	101,02
Pokrycia i folie dachowe, rynny	100	100,7	100,5	101,6	101,4	101,4	98,3	97,1	99,0	96,3	95,9	97,1	93,4
Materiały izolacji termicznej	100	98,2	97,5	96,7	97,6	97,9	96,8	97,2	96,9	98,1	97,9	99,5	98,5
Chemia budowlana	100	99,4	100,2	99,7	100,5	99,3	99,8	98,3	98,3	98,8	99,4	99,4	98,4
Drewno i materiały drewnopochodne	100	100,0	100,0	100,0	99,8	99,8	98,1	98,1	98,6	99,3	99,6	99,6	99,6
Sucha zabudowa wewnątrz	100	99,3	100,0	97,9	93,4	93,0	92,9	90,4	91,0	95,5	95,7	93,8	93,6
Stalarka otworowa, parapety	100	100,0	100,0	100,0	100,1	100,1	100,3	100,3	100,3	100,6	100,5	100,5	100,5
Materiały izolacji wodochronnej	100	100,0	100,2	100,2	100,2	100,5	100,5	99,7	99,1	98,7	94,0	94,5	93,8
Narzędzia i sprzęt budowlany	100	105,6	105,6	102,7	104,3	104,3	104,3	98,1	98,1	99,4	99,4	101,2	99,9
Inne	100	100,4	100,1	100,4	100,2	98,0	100,8	98,9	99,6	97,8	98,0	96,4	96,3

dowę rozpoczęto, dynamika wyniosła minus 18,2%, a w kategorii mieszkań w budownictwie indywidualnym minus 12,8%.

Przychody PSB S.A. (centrali) ze sprzedaży materiałów budowlanych (do składów Grupy PSB) we wrze-

śniu 2013 r. były o 6% wyższe niż przed rokiem oraz o 3,5% wyższe niż w sierpniu 2013 r. Sprzedaż po dziewięciu miesiącach 2013 r. była niższa o 2,3% od osiągniętej w analogicznym okresie 2012 r.

Grupa PSB S.A.